

ΙΕΡΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ & ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ ΜΟΝΗ
ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΟΛΥΜΠΩ
ΛΙΤΟΧΩΡΟ 602 00
Τηλ.: 23520-81220 • Fax: 23520-82244
www.imado.gr • imado@otenet.gr

Η ΙΕΡΑ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ
ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ
ΜΟΝΗ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΝ ΟΛΥΜΠΩ

THE HOLY
PATRIARCHAL
AND STAVROPEGIC
MONASTERY
OF ST. DIONYSIOS
OF OLYMPUS

2023

Η ΙΕΡΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ
ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ
ΜΟΝΗ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΝ ΟΛΥΜΠΩ

THE HOLY
PATRIARCHAL
AND STAVROPEGIC
MONASTERY
OF ST. DIONYSIOS
OF OLYMPUS

Εκδότης - Επιμέλεια Έκδόσεως:
Ἱερά Πατριαρχική καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ
Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ
602 00 Λιτόχωρο Πιερίας

Τηλ.: 23520-81220

Fax: 23520-82244

www.imado.gr

imado@otenet.gr

© Ἱερά Πατριαρχική καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ
Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ
2014

Publisher:

Holy Patriarchal and Stavropegic Monastery
of St. Dionysios of Olympus
602 00 Litochoro of Pieria

Tel.: 23520-81220

Fax: 23520-82244

www.imado.gr

imado@otenet.gr

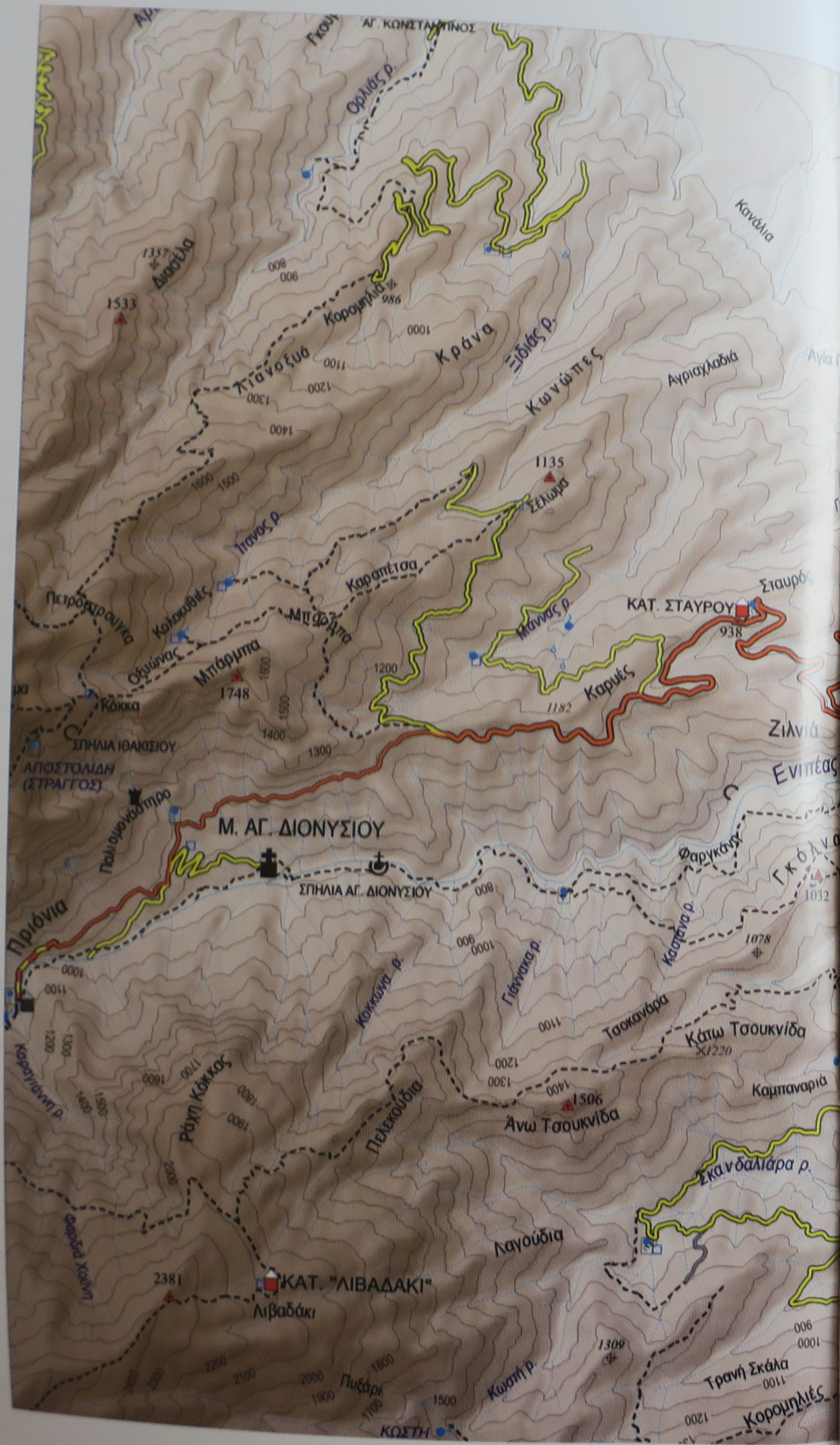
© Holy Patriarchal and Stavropegic Monastery
of St. Dionysios of Olympus
2014

Ἐκδοτικὴ Παραγωγή: **CAITCHO** Τηλ.: 210-3476090

Περιεχόμενα

Contents

Χάρτης Περιοχῆς	<u>4</u>	Area map
Ἡ Ἱερά Πατριαρχική καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ	<u>6</u>	The Holy Patriarchal and Stavropegic Monastery of St. Dionysios of Olympus
Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐν Ὀλύμπῳ	<u>8</u>	St. Dionysios of Olympus
Ἡ κυρίως Μονή	<u>14</u>	The main Monastery
Τὸ Νέο Μοναστήρι	<u>32</u>	The new Monastery
Ὁ Ὀλυμπος	<u>38</u>	Mount Olympus
Ἡ εὐρύτερη περιοχή	<u>52</u>	The wider area
Τὸ Λιτόχωρο	<u>52</u>	Litochoro
Χριστιανικὰ Μνημεῖα	<u>55</u>	Christian Monuments

**Η ΙΕΡΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ
THE HOLY PATRIARCHAL AND STAVROPEGIC**

Με άφετηρία την πόλη του Λιτοχώρου και ακολουθώντας άνοδική πορεία για τις κορυφές του Όλύμπου, σέ άπόσταση 18 χλμ. και ύψόμετρο 850 μ., άνακαλύπτεις άνάμεσα στο άειθαλές πράσινο και τó άδιάκοπο βουητό του νεροϋ, ριζωμένη στο δυσπρόσιτο φαράγγι του Ένιπέα, την ιστορική Ίερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή του Αγίου Διονυσίου του έν Όλύμπω, ένα σπάνιας άρχιτεκτονικής και αισθητικής όμορφιάς ιστορικό διατηρητέο μνημεϊο.

Setting off from the town of Litoro and following the way to the peaks of Mt. Olympus, at a distance of 18 km and a height of 850 m., one may discover amidst the evergreen vegetation and the constant hum of the water, settled in the steep gorge of Enipeas, the historic Holy Patriarchal and Stavropegic Monastery of St. Dionysios of Olympus, a rare architectural historic preservable monument of unique esthetic beauty.

**ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΟΛΥΜΠΩ
MONASTERY OF ST. DIONYSIOS OF OLYMPUS**

**Ο ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
Ο ΕΝ ΟΛΥΜΠΩ**

Τὸ Μοναστήρι ιδρύθηκε τὸ 1542 ἀπὸ τὸν Ἅγιο Διονύσιο. Μορφὴ χαρισματικὴ, ποὺ ἔφερε ἀνεξίτηλη πᾶνω του τὴν σφραγίδα τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ὁ Ἅγιος Διονύσιος, ὑπῆρξε τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀναχωρητοῦ ἀλλὰ καὶ κοινοβιάτου μοναχοῦ, ὑπόδειγμα πραότητος, ταπεινώσεως καὶ πνευματικῆς τελειότητος, πνευματικὸς ὁδηγὸς πλήθους ψυχῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, μὰ παράλληλα καὶ συγγραφέας μὲ πλούσιο ἀγιολογικὸ καὶ πνευματικὸ ἔργο, συντάκτης μοναστικῶν κανόνων, ἀγιογράφος καὶ ἀντιγράφος χειρογράφων καὶ διδάσκαλος παιδιῶν.

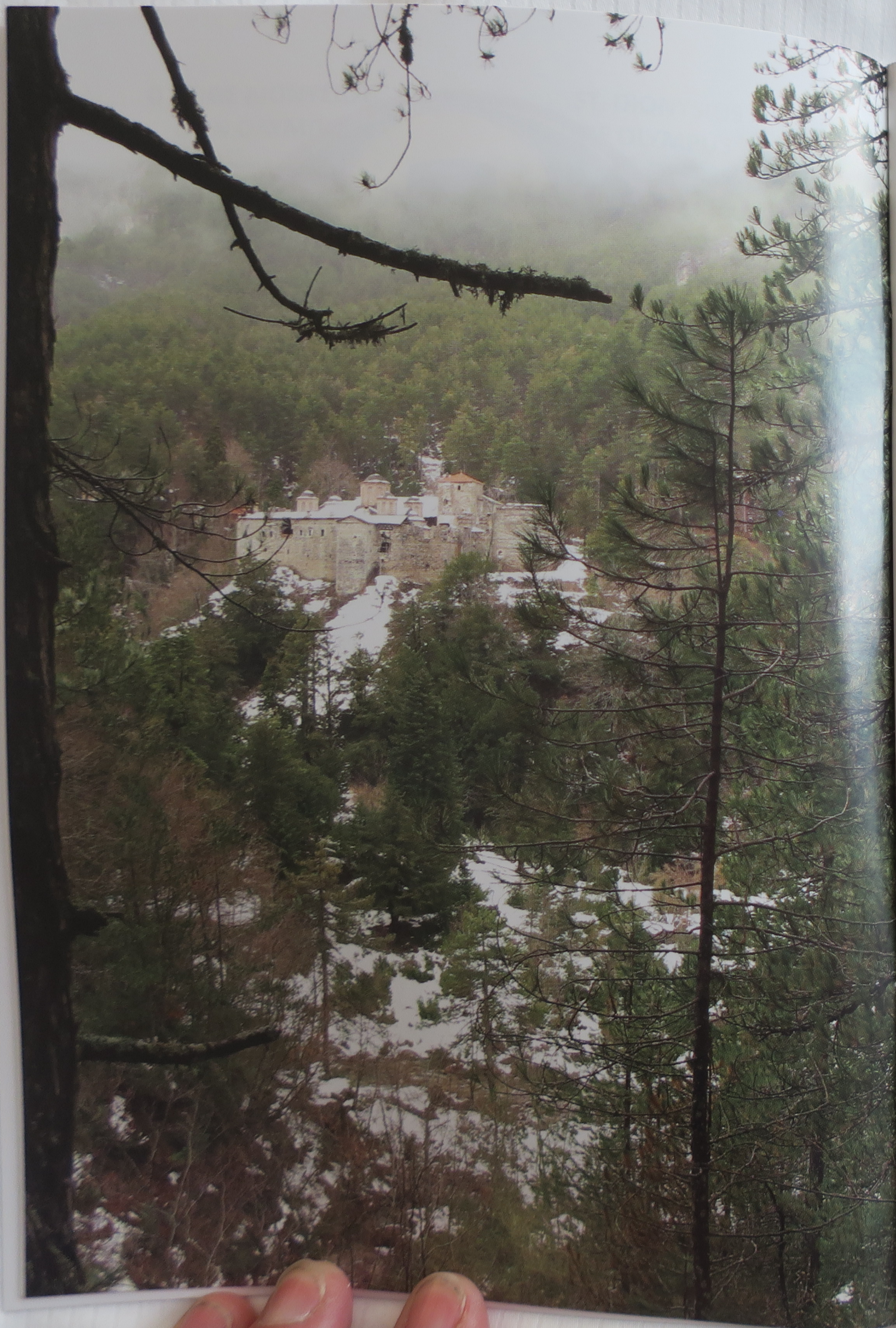
Γεννήθηκε στὰ τέλη τοῦ 15ου αἰώνα στὴ Σκλάταινα (Δρακότρυπα) τῆς ἐπαρχίας Φαναρίου Καρδίτσας. Σὲ νεαρὰ ἡλικία ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Μονὴ τοῦ Μεγάλου Μετεώρου, ὅπου ἔγινε μοναχὸς καὶ μετονομάστηκε σὲ Δανιήλ. Ἀναζητώντας ἡσυχαστικώτερο τόπο μετέβει στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου ἐκάρη μεγαλόσχημος μοναχὸς καὶ στὴ συνέχεια χειροτονήθηκε διάκονος καὶ ἱερέας.

**ST. DIONYSIOS
OF OLYMPUS**

The Monastery was founded in 1542 by St. Dionysios. A charismatic figure, bearing unquenchable the seal of the All-Holy Spirit, St. Dionysios has been a prototype anchorite, as well coenobetic monk, and cenobite, a perfect example of gentleness, humility and spiritual perfection, a spiritual leader for many souls, both of monks and thw laity. At the same time he was a writer with a rich hagiological and spiritual work, a monastic rule - setter, an icon painter, a manuscript copyist and teacher of children.

He was born in the late 15th century in Sklataina (Drakotrypa), located at the region of Fanari, Karditsa. At a young age, he departed for the Great Meteoron Monastery, where he became monk and was renamed to Daniil. Seeking a more isolated place, he moved to Mount Athos, where he was tonsured to schema - monk and then ordained deacon and priest.

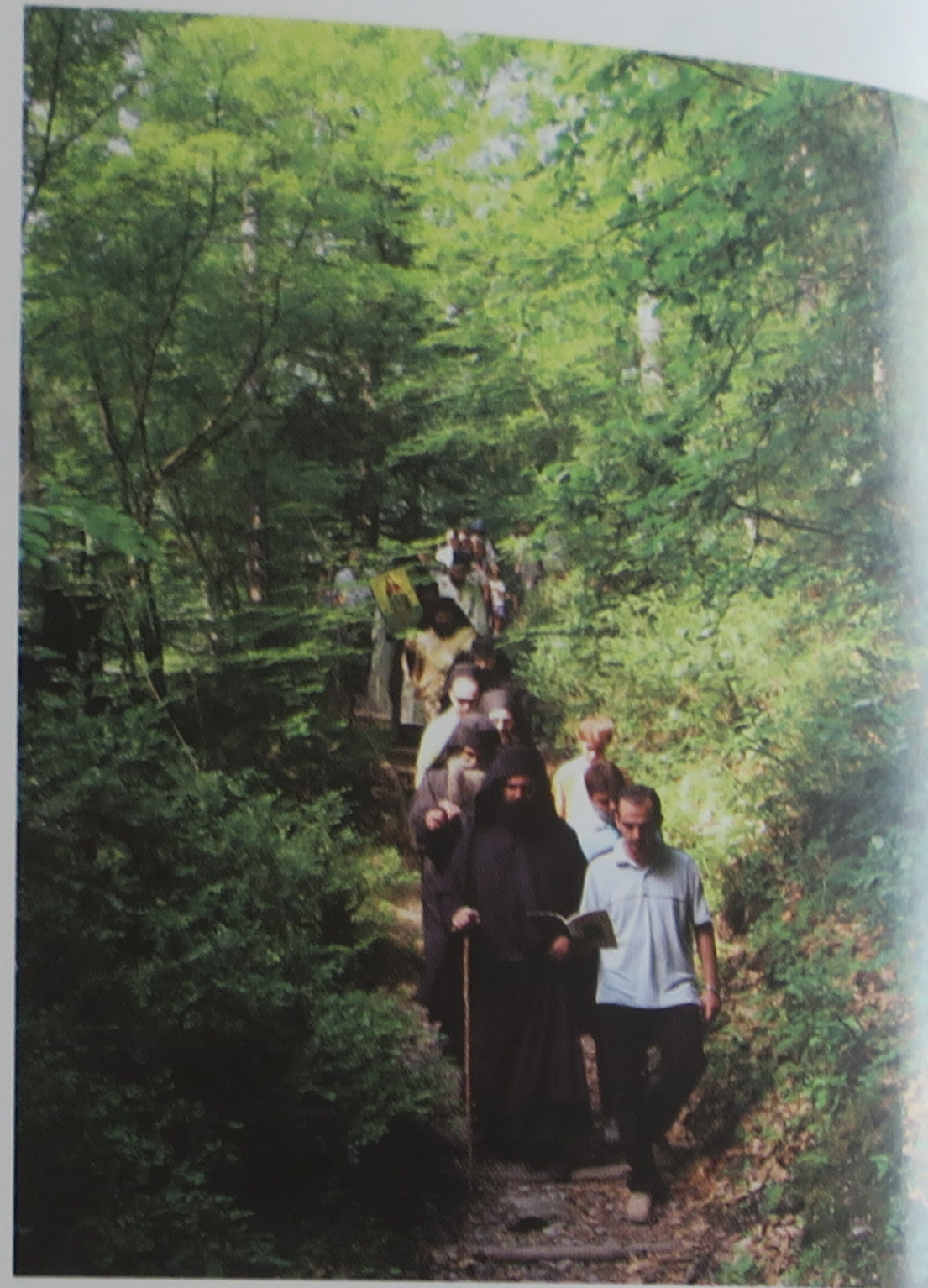

Ἔζησε ὡς ἀσκητὴς πλησίον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Καρακάλου μὲ αὐστηρὴ ἄσκησι, προσευχὴ καὶ νηστεία, βιώνοντας πολλές θαυματουργικὲς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἰσάγγελη ζωὴ του στάθηκε αἰτία τῆς ἐκλογῆς του ὡς ἡγουμένου τῆς Βουλγαρικῆς, τότε, Μονῆς Φιλοθέου, τὴν ὁποία ἀνακαίνισε κτιριακά, συνέταξε μοναχικοὺς κανόνες καὶ τὴν ἐξελλήνισε. Συναντώντας μεγάλες ἀντιδράσεις γιὰ τὶς ἀλλαγές αὐτές, ἐγκατέλειψε τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὴν Βέροια.

Θέλοντας νὰ ἀποφύγει τὴν ἐκλογή του σὲ ἐπίσκοπο, ποὺ ἐπεδίωκαν οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς, ἀνεχώρησε κρυφὰ καὶ μετέβη στὸν Ὀλυμπο. Συκοφαντούμενος, ὁμως, ἐκδιώχθηκε ἀπὸ τὸ ἀσκητήριό του καὶ ἀνεχώρησε γιὰ τὸ Πήλιο, ὅπου ἵδρυσεν τὸ Μοναστήρι τῆς Σουρβιάς. Μετὰ τρία ἔτη καὶ λόγῳ τῆς παντελοῦς ἀνυδρίας ποὺ ἔπληξε τὴν περιοχή τοῦ Ὀλύμπου, ἐπέστρεψε ἐπισήμως, μὲ πρόσκληση τοῦ διοικητοῦ τῆς περιοχῆς καὶ ἵδρυσεν τὸ 1542 τὴν Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔπειτα ἀπὸ θαυματουργικὴ ὑπόδειξη τοῦ Θεοῦ.

He lived as ascetic near the Holy Monastery Karakalou observing austere ascetism, prayer and fast, experiencing many miraculous acts of God. His angel-like life led to his election as Hegumen of the Bulgarian, at the time, Monastery Filotheou, which he renovated, compiled monastic rules and Hellenized it. The reactions he became faced with on account of these changes were big; hence he fled from this Monastery and was installed at the Monastery Timiou Prodromou, in Veria.

In order to avoid his election as bishop, pursued by the locals, he secretly fled to Mt. Olympus. Slandered, though, he was chased off his cell, and he departed for Pilio, where he founded the Monastery of Sourvia. Three years later and due to the complete aridity that inflicted the area of Olympus, he officially returned following invitation by the local commander and founded, in 1542, the Monastery of Holy Trinity, further to God's miraculous suggestion.

Ἡ ἀγγελικὴ βιοτὴ τοῦ γρήγορα προσεῖλκυσε πλῆθος μοναχῶν, ὁ ἴδιος ὅμως προτιμοῦσε νὰ ζεῖ ἡσυχαστικὰ μέσα στὸν γνόφο τῆς νοερᾶς προσευχῆς, σὲ σπήλαια τῆς περιοχῆς ὅπως τὸ σπήλαιο τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ (Ἅγιο Σπήλαιο), τὸ κάθισμα τοῦ Προφήτη Ἡλία στὶς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου κ.ἄ.. Συνδύαζε κατὰ μοναδικὸ τρόπο τὴν αὐστηρότητα τῆς μοναχικῆς ζωῆς, μὲ τὸ ἀμείωτο ἐνδιαφέρον του γιὰ τὸν ὑπόδουλο στοὺς Τούρκους Ἑλληνισμό. Περιερχόταν τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριὰ τῆς Μακεδο-

His angelic life soon attracted a mass of monks, but he preferred to lead an ascetic life in prayer in caves of the area, such as the cave of Christ's Birth (Holy Cave), the kathisma (cell) of Prophet Elias on the top of Mt. Olympus, etc. He combined in a unique way the austerity of monastic life with the unremitting care for the Greeks subjugated by the Turks. He toured the towns and villages of Macedonia and Thessalia, provided the people with spiritual guidance and support, worked mira-

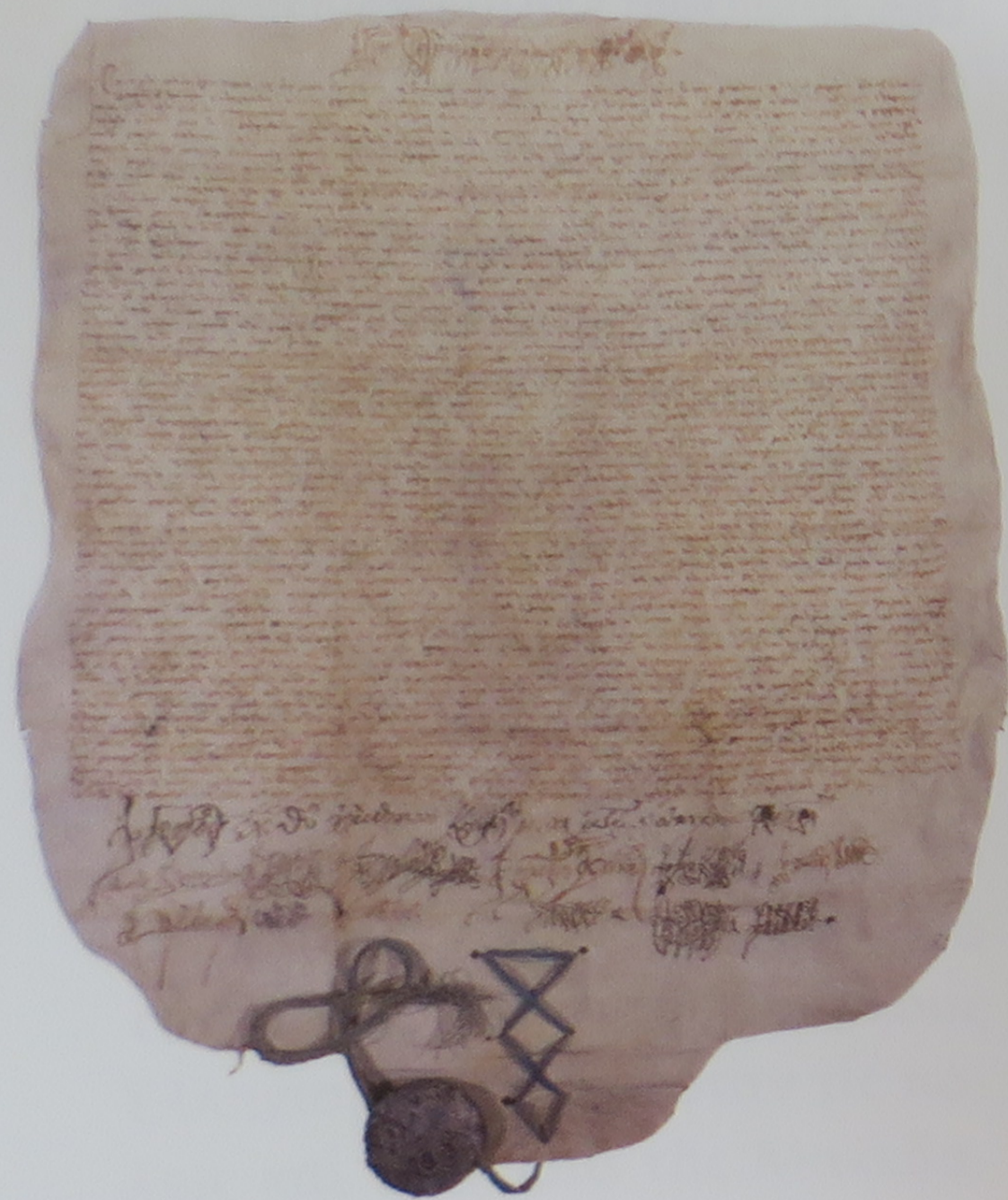

νίας καὶ τῆς Θεσσαλίας, ὅπου καθοδηγοῦσε πνευματικὰ, κήρυττε καὶ στήριζε τὸν κόσμο, ἔκτιζε Ἐκκλησίες, ἐπιτελοῦσε θαύματα. Εἶχε ἀπέραντη ἀγάπη γιὰ τὸν λαό. Ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, στὶς 23 Ἰανουαρίου στὸ σπήλαιο τοῦ Ἁγ. Λαζάρου, στὴν παλαιὰ Μονή, ἀφήνοντάς μας θησαυρὸ ἀτίμητο τὰ χαριτόβρυτα λείψανά του, τὰ ὁποῖα τελοῦν μέχρι σήμερα πλῆθος θαυμάτων.

cles and built Churches. His love for the people was infinite. He died in peace, on 23 January in the cave of St. Lazarus located at the old Monastery, leaving us the priceless treasure of his graceful relics, which have conducted multiple miracles up to date.

Η ΚΥΡΙΩΣ ΜΟΝΗ

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν κτίτορά της ὡς Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ καὶ ἀφιερώθηκε στὴν Ἁγία Τριάδα, μετὰ ἀπὸ θεία ἀποκάλυψη. Ἀργότερα ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἱδρυτοῦ της. Ὁ Ἅγιος Διονύσιος δημιούργησε ἓνα μνημεῖο σπάνιας ἀρχιτεκτονικῆς καὶ αἰσθητικῆς, ἰδανικὰ ἐνταγμένο στὸ φυσικὸ περιβάλλον. Χτισμένο σὰν φρούριο, ἀπὸ πέτρα καὶ ξύλο, σὲ φυσικὸ ὄχυρὸ πλάτωμα.

THE MAIN MONASTERY

The Holy Monastery was founded by its founder as Patriarchal and Stavropegic and was dedicated to the Holy Trinity, following Divine revelation. Later on, the name of its founder predominated. St. Dionysios cre-

ated a monument of rare architectural and aesthetic beauty, ideally integrated into the natural environment; built as a fortress, from stone and wood, on a natural fortified plateau.

Τὸ Καθολικό, σταυροειδῆς ναὸς βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, ἄθωνικοῦ τύπου. Τὸ περιβάλλουν τέσσερα παρεκκλήσια, δημιουργώντας ἕνα αισθητικὰ λειτουργικὸ σύνολο. Στὸ βορειοδυτικὸ βρίσκεται ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ἐνῶ τὸ νοτιοδυτικὸ εἶναι ἀφιερωμένο στὸν ἅγιο Νικάνορα, σύγχρονο, φίλο καὶ συνασκητὴ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου.

The main church (Katholiko) is a cruciform Byzantine church of the Athonite type. It is surrounded by four chapels, creating an aesthetically functional ensemble. St. Dionysios' grave is located in the northwestern one, while the southwestern one is dedicated to St. Nikanor, a contemporary friend and co-ascetic of St. Dionysios.

Οί πτέρυγες τῶν κτιρίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὁ προστατευτικὸς πύργος, συμπληρῶνουν τὴν περικαλλῆ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

The wings of the Holy Monastery's buildings and the watch tower complement its handsome architecture.

Στην είσοδο της Μονής, στο υπέρθυρο τύμπανο, υπάρχει σωζόμενη τοιχογραφία, η οποία απεικονίζει τον Άγιο Διονύσιο.

Στο ισόγειο της βόρειας πτέρυγας στεγαζόταν η τράπεζα και το μαγειρείο, ενώ στον όροφο, βρίσκονται κελιά και δύο παρεκκλήσια. Σε αυτό τον όροφο στεγαζόταν η βιβλιοθήκη και το ήγουμενεϊο. Βορειοδυτικά υπάρχει μέχρι και σήμερα κρήνη με τρεχούμενο νερό.

At the entrance of the Monastery, on the lintel, there is an extant fresco depicting St. Dionysios. On the ground floor of the northern wing, was housed the dining room and the kitchen, while on the floor, one can find cells and two chapels. On this floor was also housed the library and the abbot's quarters. To the northwest, there is still today a drinking fountain.

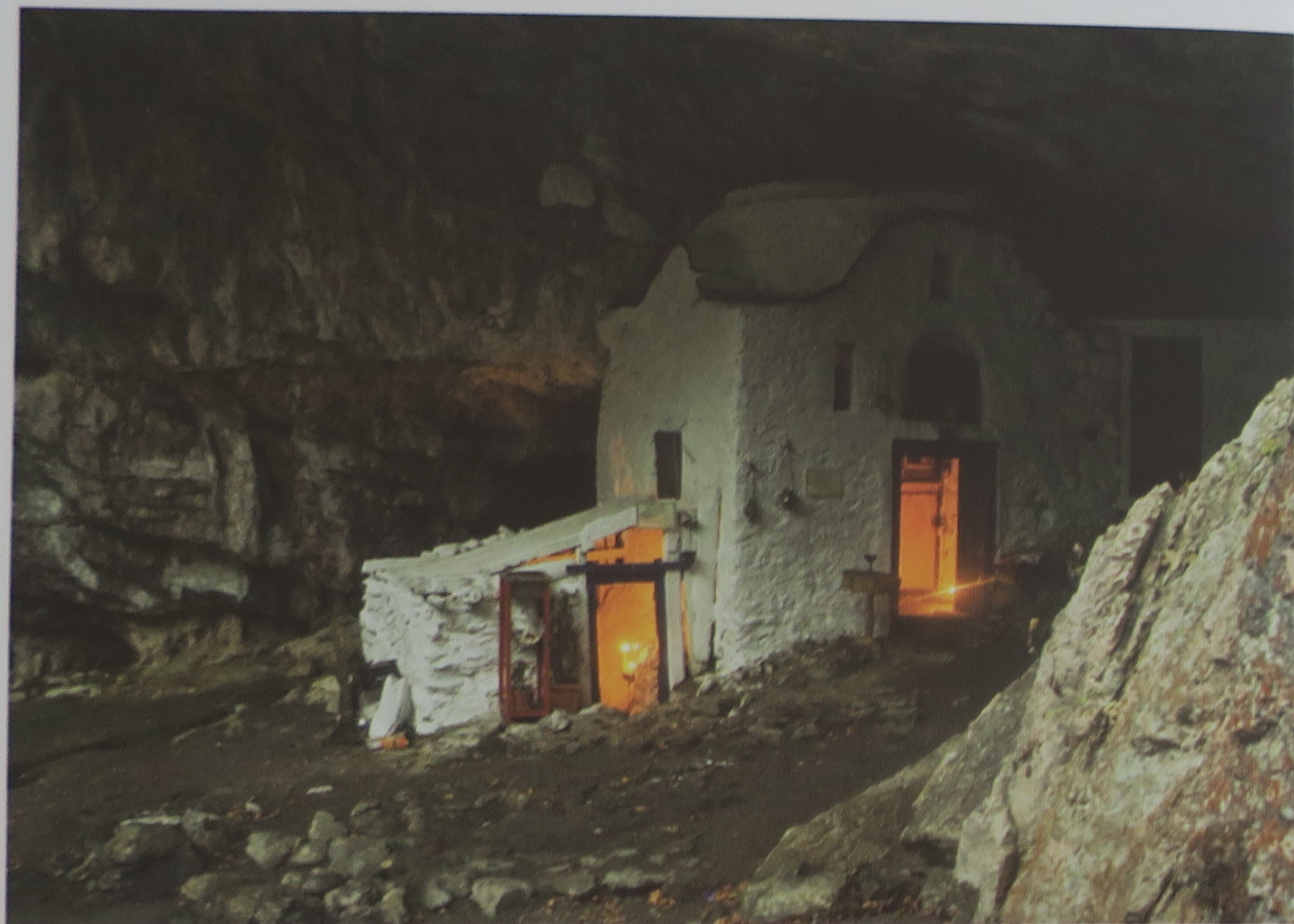
Στήν κατεστραμμένη τριώροφη δυτική πτέρυγα, υπήρχαν κελλιὰ τῶν μοναχῶν καὶ στήν νοτιοδυτικὴ γωνία τὸ κωδωνοστάσιο, μὲ ἓνα ρολοῖ στὸ ἐπάνω τμήμα.

Ἡ νότια πτέρυγα ἔχει δύο ὀρόφους καὶ ὑπόγειους χώρους. Στὴν πτέρυγα αὐτὴ σώζονται κελλιὰ στοὺς ὀρόφους. Τὰ κελλιὰ εἶναι θολωτοὶ χῶροι μικρῶν διαστάσεων, μὲ χαμηλὴ εἴσοδο.

On the destroyed three-storey western wing, there were monks cells and on the south-western corner, the bell-tower, with a clock on its upper part.

The southern wing has two storeys and a basement. On this wing are preserved cells on the storeys. The cells are vaulted spaces of small dimensions, with low entrance.

Σε σημεία δυσπρόσιτα, απομονωμένα, τὰ ἀσκηταριὰ τῆς Μονῆς, ἀσκοῦν κι αὐτὰ στὸν ἐπισκέπτη μιὰ παράξενη ἔλξη, τὸν ἐγκαλοῦν σὲ περισυλλογή.

Τὸ ἀσκηταριὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, βρίσκεται μέσα σὲ ἓνα σπήλαιο, σὲ ἓνα ὑπέροχο τοπίο. Ἐκεῖ ἀναβλύζει θαυματουργὸ ἁγίασμα καὶ διατηροῦνται τὸ μικρὸ ἐκκλησάκι στὸ ὁποῖο ὁ Ἅγιος λειτουργοῦσε καὶ τὸ στενὸ κελλάκι ποὺ ἔμενε.

Τὸ Παλαιομονάστηρο, δυτικὰ τῆς κυρίας Μονῆς, κατὰ τὴν παράδοση, ἦταν ἡ πρώτιστη καὶ ἀρχικὴ σκηνώση τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Παλαιότερα ὑπῆρχε ἐρειπωμένος ναῖσκος. Σήμερα, στὴ δύσβατη αὐτὴ θέση ὑπάρχουν ἐρείπια μικροῦ πύργου μὲ ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς τυπικῆς βίγλας τῶν ἀγιορείτικων μονῶν. Ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ μποροῦσε νὰ ἐλεγχθεῖ ὀπτικὰ ὅλοκληρο τὸ ρέμα τοῦ Ἐνιπέα μέχρι τὴν θάλασσα.

Τὸ ψηλότερο ἐξωκκλήσι τῆς Ὀρθοδοξίας, αὐτὸ τοῦ Προφήτη Ἡλία κοσμεῖ τὴν ὁμώνυμη κορυφὴ (2.803 μέτρα). Χτίστηκε τὸν 16ο αἰῶνα ἀπὸ τὸν Ἅγιο Διονύσιο, ὁ ὁποῖος λειτουργοῦσε καὶ παρέμενε κατὰ διαστήματα

Located at hard-to-access, secluded spots, the hermits' cells exercise in their turn a strange attraction to the visitor, inviting him to meditation.

The hermit's cell of Christ's Birth is located in a cave, against a wonderful scenery. There gushes holy water and are preserved the small church where the Saint celebrated the Mass and the narrow cell in which he lived.

The "Palaiomonastiro", to the west of the main Monastery, was, according to tradition, St. Dionysios' first and initial shelter. Earlier, there had been a ruined little church. Today, on this steep location there are ruins of a small tower bearing all the traits of the typical watch tower of Athonite monasteries. From this location one could visually inspect the whole Enipeas valley as far as the sea.

The highest Christian Orthodox country church, dedicated to Prophet Elias, adorns the homonymic peak (2,803 meters). It was built in the 16th century by St. Dionysios, who celebrated the Mass and sojourned there from time to

σ' αυτό. Τò παρεκκλήσι τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, ὅπου καὶ ἐκοιμήθη ὁ Ἅγιος Διονύσιος καὶ ὁ κοιμητηριακὸς Ναὸς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ παρεκκλήσια πού πλαισιώνουν τὸ Μοναστήρι.

Παλαιότερα ὑπῆρχαν καὶ ἄλλα παρεκκλήσια, πού ἀνάγονται στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Γιὰ μερικὰ ὅπως τῆς Μεταμορφώσεως, στὴν ὁμώνυμη κορυφὴ γνωρίζουμε τὴν θέση τους, τὰ ὑπόλοιπα μὲ τὸν χρόνο λησμονήθηκαν.

Πολλὰ παρεκκλήσια ὑπῆρχαν καὶ στοὺς πρόποδες τοῦ Ὀλύμπου, ὅπως τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τῆς Ἁγίας Μακρίνας καὶ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα σήμερα σώζονται μόνο ἐρείπια.

Παράλληλα, τὸ Μοναστήρι κατὰ τὴν ἱστορία του ἀπέκτησε καὶ πολλὰ Μετόχια, ὅπως τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Κορινοῦ, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ρητίνης, τῆς Παναγίας Μακρυράχης, τῆς Παναγίας Κανάλων, τῆς Ἁγίας Σολομονῆς, τῆς Ἁγίας Ματρώνας, Μετόχια στὴν Κατερίνη, στὴν Βέροια, στὴν Ἐλασσῶνα, στὸν Πυργετὸ κ.λπ.

Μὲ τὶς εὐχὲς καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, παρὰ τὶς

time. The chapel of St. Lazarus, where St. Dionysios died, and the cemetery church dedicated to St. John the Baptist, are some of the chapels surrounding the Monastery.

Earlier there were also other chapels dating back to St. Dionysios' era, for some of which, i.e. that of Metamorphosis on the homonymic peak, their location is known to us, while for others their location was forgotten as time went by.

There were also many chapels at the foot of Mount Olympus, such as those of St. Dimitrios, St. Georgios, Ste. Makrina, and Ste. Paraskevi, of which only ruins remain today.

In parallel, in the course of its history, the Monastery acquired also a number of dependency monasteries or churches (Metochion), such as those of St. Georgios Korinos, St. Georgios Ritinis, Panagia Makrirachi, Panagia Kanalon, Ste. Solomoni, Ste. Matrona, Metochion in Katerini, Veria, Ellassona, Pyrgetos, etc.

Thanks to St. Dionysios' blessings, despite the numerous destructions, the Monas-

πολλὲς καταστροφές, τὸ Μοναστήρι ἔχει συνεχῆ ζωὴ καὶ παρουσία μοναχῶν γιὰ 500 περίπου ἔτη. Λόγω τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἔγινε σύντομα εὐρύτερα γνωστὸ καὶ ἀνέπτυξε μεγάλη πνευματικὴ δραστηριότητα, κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ ἰδρυτῆ του.

Αἰῶνες πρὶν, ἡ φήμη τοῦ παλιοῦ Μοναστηριοῦ, ξεπέρασε τὰ ὅρια τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου, φτάνοντας ὡς τὴν τσαρική Ρωσία.

Ἀλλὰ καὶ σήμερα, χιλιάδες ἄνθρωποι ἀπὸ τὶς γύρω ἀλλὰ

tery has been enjoying continuous life and monks' presence for about 500 years. Due to St. Dionysios' personality, it soon became widely known and developed great spiritual activity, in line with its founder's pattern.

Centuries ago, the reputation of the old Monastery surpassed the boundaries of the Greek territory reaching Tsarist Russia.

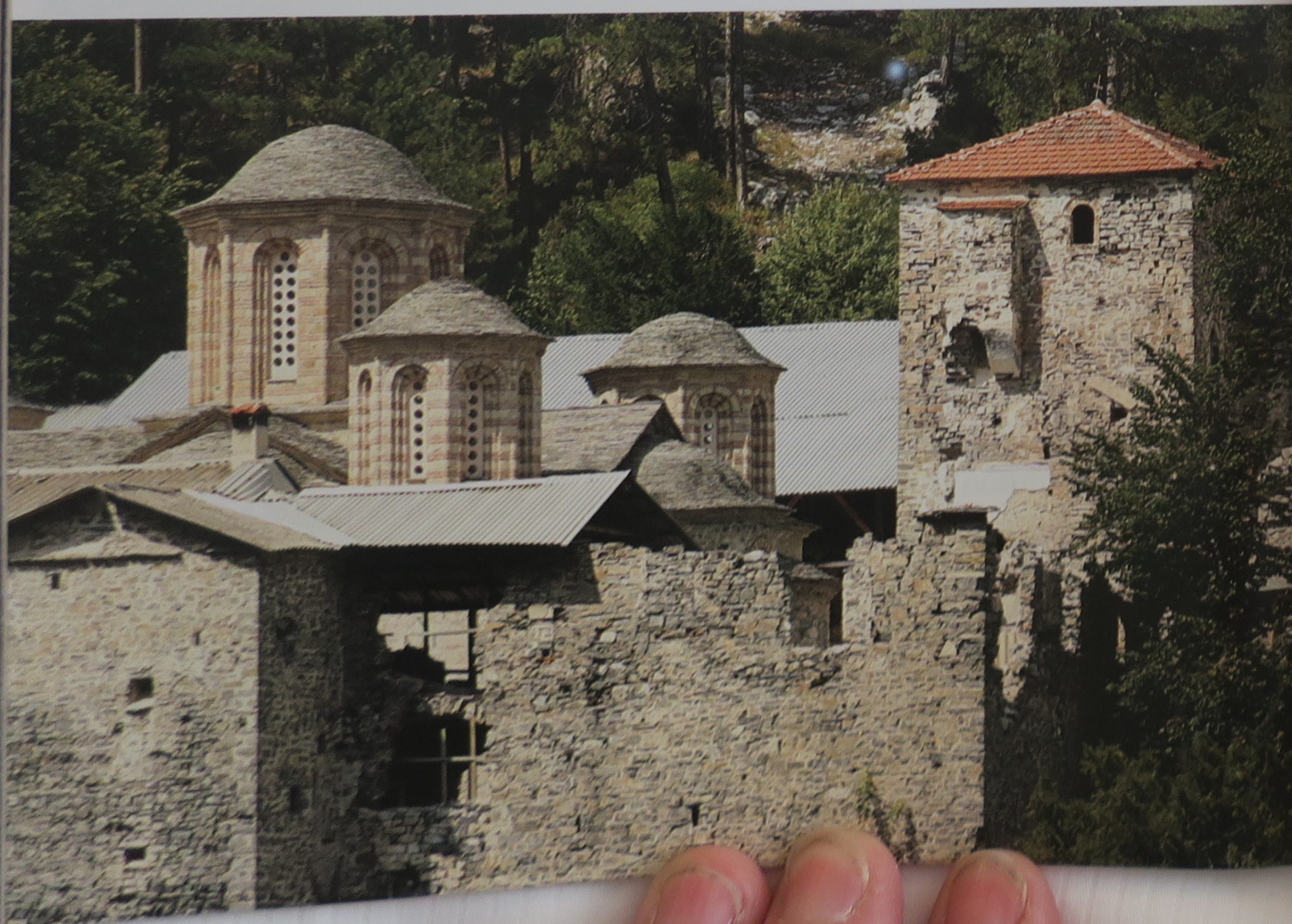
Even today, thousands of people, coming from both

καὶ μακρινές περιοχές ἀνεβαίνουν νὰ προσκυνήσουν καὶ νὰ προσευχηθοῦν στὸν Ἅγιο.

Τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἔγινε ἀδιάσπαστο κομμάτι τῆς μακραίωνης ἱστορίας, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς παιδείας τοῦ τόπου. Ὑπῆρχε συγκροτημένο ἀγιογραφικὸ ἐργαστήριο καὶ κέντρο ἀντιγραφῆς χειρογράφων, χάρις στὸ ὁποῖο διασώθηκαν πολλὰ παλαιὰ κείμενα. Στὸ Σχολεῖο τῆς Μονῆς φοίτησαν πολλοὶ μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ οἱ μεγάλοι ὀπλαρχηγοὶ τῆς περιοχῆς, ἴσως καὶ ὁ Ρήγας Φεραῖος.

neighboring and distant areas, come to worship and pray to the Saint.

The Monastery of St. Dionysios became integral part of Greece's long history, society and education. There was an organized icon painting workshop and manuscript transcription center, thanks to which many old texts have been preserved. The Monastery's school was attended by many pupils, including the areas' great chieftains, perhaps even Rigas Fereos.

Ἐμελλε ὥστόσο τὸ Μοναστήρι νὰ πληγεῖ. Νὰ ὑποστεῖ βαρὺ τίμημα γιὰ τὴ συμβολή του στὴν ἐκπαίδευση τῶν πιστῶν, στὴν προστασία τῶν παραδόσεων. Τὸ 1821, πυρπολήθηκε ἀπὸ τὸν Βελῆ Πασᾶ, γιὸ τοῦ Ἄλῆ Πασᾶ. Μετὰ ἀπὸ τριήμερη μάχη ὁ ἡγούμενος Μεθόδιος Παλιούρας κρεμάστηκε μαζί μὲ 12 ἀκόμη μοναχοὺς στὴν κεντρικὴ πλατεία τῆς Λάρισας. Στὴν Ἐπανάσταση τοῦ Ὀλύμπου τὸ 1878, ἡ Μονὴ συμμετεῖχε καὶ πάλι ἐνεργά: προσφέροντας καταφύγιο στὰ γυναικόπαιδα τοῦ Λιτόχωρου, κατέλυσε τὸ ἄβατο τῶν γυναικῶν γιὰ πρώτη φορά. Τὸ Μετόχι στὴν Σκάλα χρησιμοποιήθηκε σὰν σταθμὸς ἀνεφοδιασμοῦ καὶ ἀποβιβάσεως τῶν Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα, ὑπῆρξε ἐκ νέου καταφύγιο ἀγωνιστῶν καὶ σταθμὸς ἀνεφοδιασμοῦ.

Παρόλες ὅμως τὶς ἀλλεπάλληλες φυσικὲς ἢ ἠθελημένες καταστροφές καὶ τὶς ἀδιάκοπες λεηλασίες, ἡ Μονὴ συνέχισε νὰ προστατεύει τοὺς κατοίκους τοῦ Ὀλύμπου μὲ τὴν ἱερὴ σκιά της.

Τὸ πλήγμα ὥστόσο ποὺ δέχθηκε ἀπὸ τὰ γερμανικὰ στρατεύματα τὸ 1943, ὑπῆρξε ὀλέθριο.

The Monastery however was destined to be afflicted, suffer the price for its contribution to the education of the faithful, to the protection of traditions. In 1821, it was set afire by Veli Pasha, son of Ali Pasha. After a three-day battle, Hegumen Methodios Paliouras was hung along with another 12 monks at the central square of Larissa.

During the Olympus Revolt in 1878, the Monastery took again active part; by providing shelter to the women and children of Litochoro, it disrupted for the first time the entrance prohibition for women. The Metochion of Skala was used as replenishment and disembarkation station for the Greek fighters. During the Macedonian Struggle, it constituted again shelter for the fighters and replenishment station.

Despite all the successive natural or volitional destructions and the ceaseless pillages, the Monastery kept on protecting the inhabitants of Mt. Olympus under its sacred shadow.

The stroke nevertheless it received by German troops in 1943 has been disastrous.

29. 4. 1943

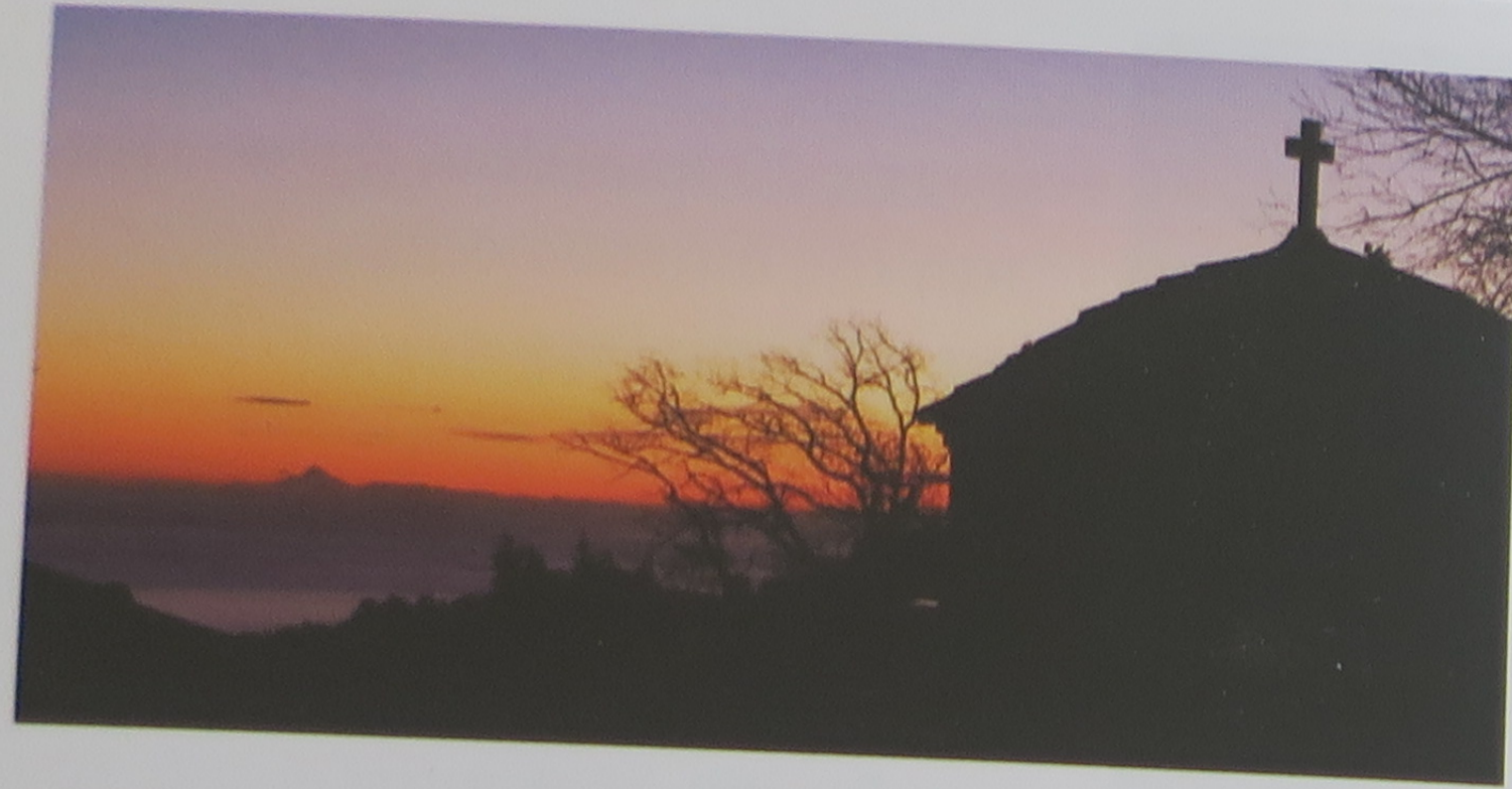
Στις 29 Απριλίου, ημέρα Πέμπτη τῆς Διακαινησίμου, πεζοπόρα τμήματα Γερμανῶν ανέβηκαν στο Μοναστήρι καί με έκρηκτικά τὸ κατέστρεψαν.

Σήμερα μετὰ ἀπὸ δεκαετίες ἐρημώσεως, ἡ ἀγάπη τῶν μοναχῶν καὶ τῶν πιστῶν γιὰ τὸν Ἅγιο, ἀγκαλιάζουν ξανά τὸ Μοναστήρι. Ὁ κυρίως Ναός, τὸ Καθολικό, ἀποκαταστάθηκε σύμφωνα μὲ τὸ ἀρχικὸ σχέδιό του. Κύριο μέλημα ὄλων ὡστόσο, ἡ πλήρης ἀναστήλωση τοῦ πληγωμένου μοναστηριοῦ. Νὰ ξαναγίνει τὸ ἴδιο ὅπως καὶ στὸ παρελθόν.

On April 29, a Thursday of the Easter week, a walking section of Germans climbed up to the Monastery and destroyed it, using explosives.

Today, after decades of desertion, the monks' and believers' love for the Saint embrace the Monastery anew. The main church, the Katholikon, has been restored according to its initial plan.

The main concern of everybody, though, remains the full reconstruction of the wounded monastery; to become the same as it was in the past.

ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Ο σημερινός επισκέπτης θα συναντήσει το νέο ανδρικό Μοναστήρι, σε ύψόμετρο χαμηλότερο από το αρχικό κτίσμα. Στη θέση του κτισμένου το 1650, παλαιού Μετοχίου της Σκάλας, 3 χιλιόμετρα από το Λιτόχωρο και 15 χιλιόμετρα από το παλιό Μοναστήρι.

Το Καθολικό του είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Το τέμπλο του κοσμεύεται από τις εικόνες, που ιστορήθηκαν το 1955 από το λαμπρό συνεχιστή της βυζαντινής αγιογραφίας, Φώτη Κόντογλου.

Από το 1989 επανήλθε το άβατο της Μονής σύμφωνα με την παράδοση που άφησε ο Άγιος Διονύσιος. Στον χώρο του αβάτου επιτρέπονται μόνο άνδρες. Έδω βρίσκονται τα κελλιά των μοναχών, τα εργαστήρια, ή τράπεζα και το Καθολικό, όπου τελούνται οι καθημερινές ακολουθίες.

THE NEW MONASTERY

Today, the visitor will find the new Monastery, at a height lower than the initial building, at the location of the old Metochion of Skala, built in 1650, at 3 km from Litochoro and 15 km from the old Monastery.

Its main church is dedicated to the Assumption of the Mother of God. Its temple is adorned by the icons, painted in 1955 by the brilliant hagiographer Fotis Kontoglou.

From 1989 on was restituted the Monastery's entrance prohibition for women, in line with the tradition bequeathed by St. Dionysios. Only men are allowed in the prohibited area. Here are located the monks' cells, the workshops, the dining room and the main church, where are celebrated the daily services.

Στόν υπόλοιπο χῶρο, πού ἔχουν πρόσβαση ὅλοι οἱ προσκυνητές, κτίσθηκε νέα μεγαλόπρεπη ἐκκλησία, ἀφιερωμένη στόν Ἅγιο Διονύσιο, στήν ὁποία τελεῖται κάθε Κυριακή ἡ Θεία Λειτουργία.

Ἀνάμεσα στά νέα κτίσματα στό Μετόχι τῆς Σκάλας, ξεχωρίζει τὸ Σκευοφυλάκιο τῆς Μονῆς, στό προσφάτως ἀναστηλωμένο παλιὸ Ἡγουμενεῖο, πού ἐγκαινιάσθηκε τὸ 1999 ἀπὸ τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο.

Ὁ πρῶτος τοῦ ὄροφος λειτουργεῖ σήμερα σὰν Βιβλιοθήκη καὶ Ἀναγνωστήριο, μὲ πολλές ἀξιόλογες ἐκδόσεις. Στὸ ισόγειο ἐκτίθενται πολύτιμα κειμήλια. Κρυμμένα γιὰ τρία χρόνια, σὲ μία κρύπτη στό παλιὸ Μοναστήρι, διασώθηκαν κι ἐκεῖνα χάρις στήν πρόνοια τῶν μοναχῶν.

Ἕνας ἐπιτάφιος τοῦ 1579, πολλά ἅγια λείψανα σὲ ἀργυρὲς περίτεχνες λειψανοθήκες, ξυλόγλυπτοι σταυροί, εἰκόνες ἀπὸ τὸν 16ο αἰῶνα καὶ μεταγενέστερες, πατριαρχικά σιγίλια, ἓνα ρωσικὸ αὐτοκρατορικὸ χρυσόβουλο τοῦ 1692, ἄμφια τοῦ 18ου & 19ου αἰῶνα, εἴκοσι χειρόγραφα (1 περγαμηνὸ καὶ 19 χαρτῶα) καὶ ἑκατὸ πε-

In the remaining area, where all believers are allowed, a new spectacular church, dedicated to St. Dionysios, was built, where the Divine Liturgy is celebrated every Sunday.

Amongst the new buildings of the Metochion of Skala stands out the Monastery's Museum, in the recently renovated old Abbot's quarters, which was inaugurated in 1999 by the Ecumenical Patriarch Bartholomew.

Its first floor operates today as Library and Study, with many remarkable publications. On the ground floor valuable heirlooms are exhibited. Hidden for three years, in a vault of the old Monastery, they were also preserved thank to the monks' provision.

An epitaph of 1579, many holy relics in elaborate silver cases, carven crosses, icons dating back to the 16th century or later, patriarchal sigilliums, a Russian imperial golden bull of 1692, canonicals of the 18th & 19th centuries, twenty manuscripts (1 parchment and 19 paper) and about one hundred inculabulars and printed books from 1574 to 1900 speak eloquently of the

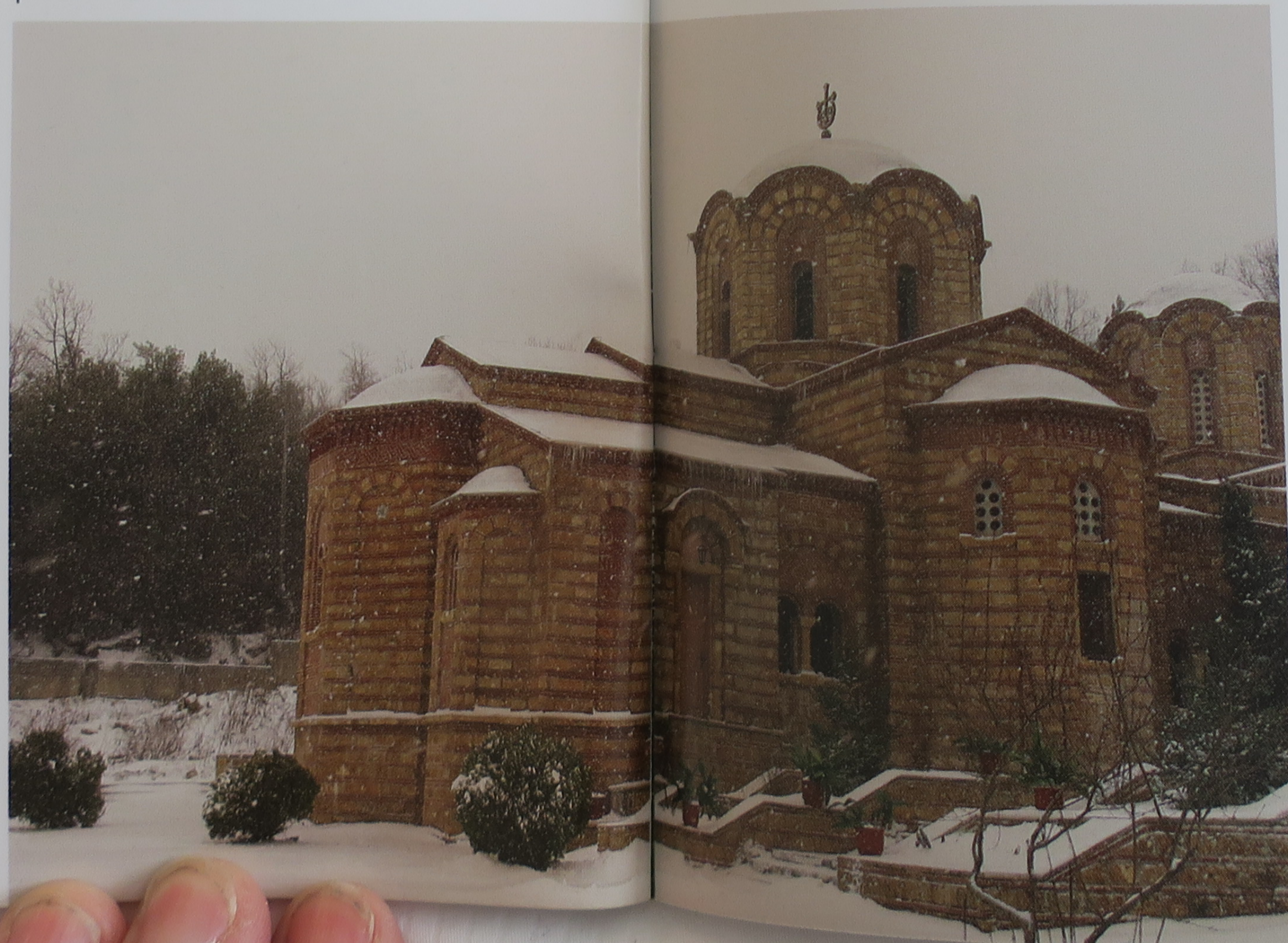
ρίπου παλαιότερα από το 1574 έως το 1900, μιλούν με τον πιο ευγλωττο τρόπο για το παρελθόν και την λαμπρή ιστορία της Μονής, για τα άκατα έργα των ανθρώπων, που αποδεικνύουν στους αιώνες που έρχονται την λαμπρότητα της τέχνης του ορθοδόξου χριστιανισμού.

Και οι σημερινές ημέρες των μοναχών, είναι γεμάτες από έργα. Έργα που δεν σταματούν. Από τα ταπεινότερα, εκείνα που εξασφαλίζουν την κοινή διαβίωση, έως τα πιο εξειδικευμένα, όλα με τη σειρά τους δοξάζουν τον Κύριο, πραγματοποιούνται με αγάπη, γίνονται ανάσες ζωής, ατελείτητα στιγμιότυπα προσευχής. Τα διακονήματα, πολυάριθμα, μιλούν κι εκείνα για την καταστάλαξη του ανθρώπινου μόχθου σε αγάπη. Για τη μετατροπή της χειρωναξίας σε ποίημα σοφίας.

Monastery's past and brilliant history, for the tireless works of men that prove in the coming centuries the brilliance of the Christian Orthodox art.

Still, the current days of monks are also filled with works; Works that are never ending: from the humble ones, ensuring common subsistence, to the more specialized, all glorify the Lord, are conducted with love and become breaths of life, unending moments of prayer. The numerous ministrations also talk of the instillation of human labor into love; of the conversion of manual labor to a poem of wisdom.

Ο ΟΛΥΜΠΟΣ

Ο Ολυμπος είναι το ψηλότερο βουνό της Ελλάδος. Η υψηλότερη κορυφή του είναι ο Μύτικας (2.918 μ.) και ακολουθεί το Στεφάνι (ή Θρόνος του Δία – 2.912 μ.), που συνιστά την πιο έντυπωσιακή και απόκρημνη

MOUNT OLYMPUS

Mount Olympus is the highest mountain of Greece. Its highest peak is Mytikas (2,918 m.), followed by Stefani (or Zeus "Throne" 2,912 m.), which constitutes the most impressive and steep peak. There follow

κορυφή. Ακολουθούν δεκάδες ομαλές κορυφές, αρκετές από τις οποίες πάνω από 2.000 μ., όπως ο Άγιος Αντώνιος (2.815 μ.), ο Καλόγερος (2.700 μ.), ή Τούμπα (2.801 μ.) και ο Προφήτης Ηλίας (2.803 μ.).

tens of even peaks, several of which exceed 2,000 m., such as Aghios Antonios (2,815 m.), Kalogeros (2,700 m.), Toumba (2,801 m.) and Profitis Elias (2,803 m.).

Ο Όλυμπος είναι μία περιοχή ιδιαίτερης βιοποικιλότητας. Για την προστασία της μοναδικής αυτής κληρονομιάς, ανακηρύχθηκε από το 1938 ως ο πρώτος Έθνικός Δρυμός της Ελλάδος. Αναγνωρίστηκε επίσης και ως «Τμήμα του Διεθνούς δικτύου

Mount Olympus is an area of great biodiversity. To protect this unique legacy, it has been declared first National Park of Greece since 1938. It has also been recognized as "Part of the International Network of Biosphere stocks".

των αποθεμάτων της Βιόσφαιρας».

Η έντονη ποικιλομορφία του ανάγλυφου, ο διαφορετικός προσανατολισμός των δασωμένων πλαγιών και η θέση τους σε σχέση με την θάλασσα, συντελούν στην εμφάνιση πολλών

The intense diversity of the relief, the different orientation of the forested slopes and their position with regard to the sea contribute to the presence of many micro-climates. All the above, in combination with the geological substratum and

μικροκλιμάτων. Όλα αυτά, σε συνδυασμό με το γεωλογικό υπόβαθρο και το έδαφος, ευνόουν την ανάπτυξη ιδιαίτερων τύπων βλάστησης και χαρακτηριστικῶν βιοτόπων.

Χλωρίδα: Υπάρχουν συνολικά τέσσερις διαδοχικές ζώνες βλάστησης 1. Η Μεσογειακή ζώνη βλάστησης με δάση άειφύλλων πλατυφύλλων (ύψόμετρο 300μ. - 500μ.), 2. Ζώνη δασῶν όξυᾶς - έλάτης και όρεινῶν κωνοφόρων, με κυρίαρχο είδος τήν Μαύρη Πεύκη (500 μ. - 1.700 μ.). Ιδιαί-

soil, favor the development of special types of vegetation and characteristic biotopes.

Flora: Overall there are four successive vegetation zones: 1. the Mediterranean vegetation zone with forests of broad-leaved evergreen trees (altitude: 300m. - 500m.); 2. Zone of Beech - fir tree forests and mountainous conifers - predominating species: Black Pine (*Pinus Nigra*) (500 m. - 1,700 m.). A particularly rich and interesting diversity of trees and

τερα πλούσια και ένδιαφέρουσα ποικιλία δένδρων και θάμνων βρίσκεται στην κοιλάδα του Ένιπέα. 3. Ζώνη ψυχοβίων κωνοφόρων, με χαρακτηριστικό είδος τὸ ρόμπολο, ένα είδος Πεύκης, που φθάνει ἔως τὰ 2.750 μ. 4. Άλπική Ζώνη, με πολλά και σπάνια είδη φυτῶν. Η Ζώνη αυτή είναι μιὰ έκτεταμένη ζώνη άλπικῶν λιβαδιῶν σε ύψόμετρα που ξεπερνούν τὰ 2.000 μ.

bushes can be found in Enipeas' valley; 3. Zone of conifers, with the robolo (*Pinus heldreichii*) as its characteristic species; reaches 2,750 m.; 4. Alpine Zone, with many and rare plant species. This zone is an extended zone of alpine grassland at heights over 2,000 m.

Στή χλωρίδα του Όλύμπου έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα πάνω από 1700 είδη φυτών, περίπου το 25% της ελληνικής χλωρίδας, από τα οποία 62 είναι ένδημικά των Βαλκανίων, 56 ένδημικά Έλληνικά και 25 ένδημικά του Όλύμπου, δηλαδή υπάρχουν μόνο στον Όλυμπο και είναι μοναδικά στον κόσμο. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο στην αλπική ζώνη, υπάρχουν πάνω από 150 είδη φυτών, τα μισά των οποίων είναι ένδημικά των Βαλκανίων και τα 12 τοπικά ένδημικά του Όλύμπου.

Mt. Olympus' flora records up to date more than one thousand seven hundred (1700) plant species, approximately 25% of the Greek flora, of which 62 are endemic to the Balkans, and 25 endemic to Mt. Olympus, i.e. they grow only on this mountain and are unique in the world. It is characteristic that in the alpine zone alone, there are more than 150 plant species, half of which are endemic to the Balkans and 12 endemic to Mt. Olympus.

Πανίδα: Η πανίδα χαρακτηρίζεται από την παρουσία σημαντικών, σπανίων και απειλούμενων ειδών. Στην πανίδα του έχουν παρατηρηθεί 32 είδη θηλαστικών, όπως το αγριοκάτσικο, το ζαρκάδι, το αγριογούρουνο, ή αγριόγατα, ή άλεποϋ, ο σκίουρος κ.ά. Υπάρχουν 116 είδη πουλιών. Από τα απειλούμενα με εξαφάνιση είδη φωλιάζουν ή τρέφονται στην περιοχή

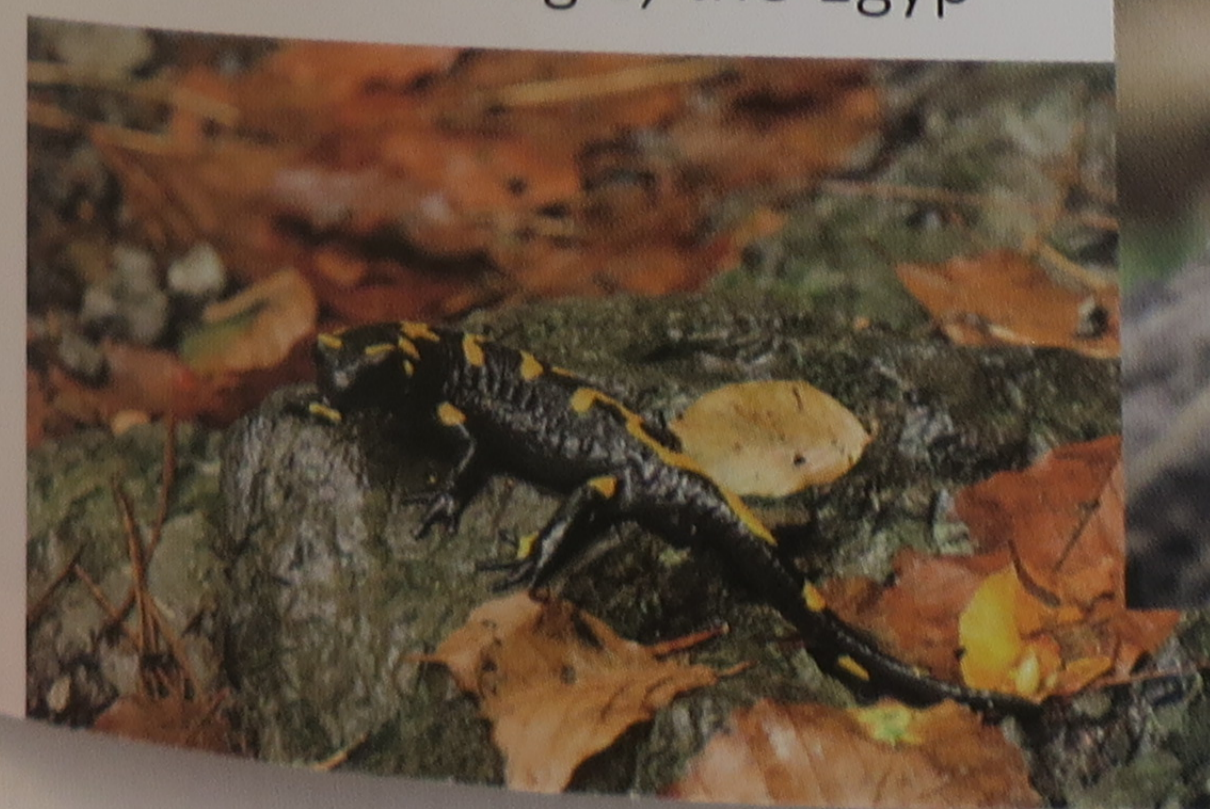
Fauna: The fauna is characterized by the presence of important, rare and endangered species. In its fauna have been recorded 32 mammal species, such as the wild goat, the deer, the wild boar, the wild cat, the fox, the squirrel, etc. There have been spotted 116 bird species. Of the endangered species, in the forest area nest or feed eleven (11) birds of prey (41% of Europe's population), such as the Bearded vulture, the Black vulture, the Bonelli's Eagle, the Lesser Spotted Eagle, the Egyp-

tian vulture, the Eleonora's Falcon, the Peregrine Falcon, the Goshawk, etc., and seven (7) woodpecker species (70% of Europe's population).

It boasts also a rare reptile fauna (snakes, turtles, lizards, etc., a total of 22 species), certain amphibians (8 species) in flumes and seasonal lakes, 4 species of invertebrates and a great variety of insects, mostly butterflies, for which Mt. Olympus is most renowned.

του δρυμού 11 είδη άρπακτικών (τό 41% του πληθυσμού τής Εύρώπης), όπως ο Γυπαετός, ο Μαυρόγυπας, ο Σπιζαετός, ο Κραυγαετός, Άσπροπάρης, Μαυροπετρίτης, ο Πετρίτης, Διπλοσάινο κ.ά. και 7 είδη δρυκολαπτών (τό 70% του πληθυσμού τής Εύρώπης).

Έχει ακόμη μία σπάνια έρπετοπανίδα (φίδια, χελώνες, σαύρες, κ.λπ., συνολικά 22 είδη), όρισμένα άμφίβια (8 είδη) στά ρέματα και τις έποχικές λίμνες, 4 είδη άσπονδύλων έκ τών οποίων τό ένα ένδημικό και μία μεγάλη ποικιλία έντόμων, κυρίως πεταλούδες για τις όποιες ο Όλυμπος φημίζεται.

Ἡ μορφολογία τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸ πλούσιο φυσικὸ περιβάλλον καὶ οἱ ψηλὲς κορυφὲς ποὺ ἀέννα στεφανωμένες μὲ ἓνα λευκὸ πέπλο ἀπὸ ὀμίχλη καὶ χαμηλὰ σύννεφα, βαλλόταν συχνὰ ἀπὸ καταιγίδες, προκάλεσαν δέος καὶ θαυμασμὸ στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες, ποὺ τοποθέτησαν ἐδῶ τὴν κατοικία τῶν δώδεκα «Ὀλυμπίων» θεῶν, ἐνῶ στὶς ἀνατολικὲς παρυφές του, τὶς ἑννέα Μοῦσες.

The morphology of Mt. Olympus and the rich natural environment with the high peaks eternally crowned with a white veil of mist and low clouds and frequently hit by storms, caused awe and wonder to the ancient Greeks who placed here the residence of the twelve "Olympian" gods, and that of the nine Muses in its eastern edges.

Η ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Ο Νομός Πιερίας παρουσιάζει έντονο αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον, καθώς υπάρχει μια συνέχεια της ιστορικής του πορείας που εκτείνεται από το Νεολιθικό οίκισμό του Μακρυγιάλου, την Αρχαία Πύδνα και το Αρχαίο Δίον, το Κάστρο του Πλαταμώννα και φθάνει στα Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία του.

ΤΟ ΛΙΤΟΧΩΡΟ

Είναι ο δεύτερος σε πληθυσμό δήμος του νομού Πιερίας (7.000 κάτοικοι περίπου), στο νότιο τμήμα του και απέχει 92 χιλιόμετρα από την Θεσσαλονίκη και 22 από την Κατερίνη. Ανατολικά βρίσκεται η παραλία του Λιτοχώρου με μεγάλο αριθμό αξιολογών τουριστικών υποδομών.

Παρά την μεγάλη ανάπτυξη του δήμου τις τελευταίες δεκαετίες, το Λιτόχωρο παραμένει και σήμερα ένα από τα πιο χαρακτηριστικά δείγματα μακεδονικής αρχιτεκτονικής. Δεν λείπουν και τα νεοκλασσικά, λιγοστά μόνον, αλλά σημαντικά αρχιτεκτονικά μνημεία, τα οποία ανήκαν κυρίως σε Λιτοχωρίτες ναυτικούς,

THE WIDER AREA

The Prefecture of Pieria presents great archeological and historic interest, since its historic course extends from the Neolithic settlement of Makrygialos, to Ancient Pydna and Ancient Dion, the castle of Platamonas to Byzantine and post-Byzantine monuments.

LITOCHORO

It constitutes the second biggest municipality of Pieria Prefecture, in terms of population (approx. 7,000 inhabitants), at its southern part and is at 92 km from Salonica and at 22 km from Katerini. To the east lies the beach of Litochoro, which boasts remarkable tourist infrastructure.

Despite the big development of the municipality in the last decades, Litochoro remains today one of the most characteristic samples of Macedonian architecture. There are also few but important neoclassic architectural specimens, which belonged mostly to local seamen,

πού θέλησαν να μεταφέρουν στον τόπο τους την αίγλη τῶν μεγάλων μεσογειακῶν λιμανιῶν.

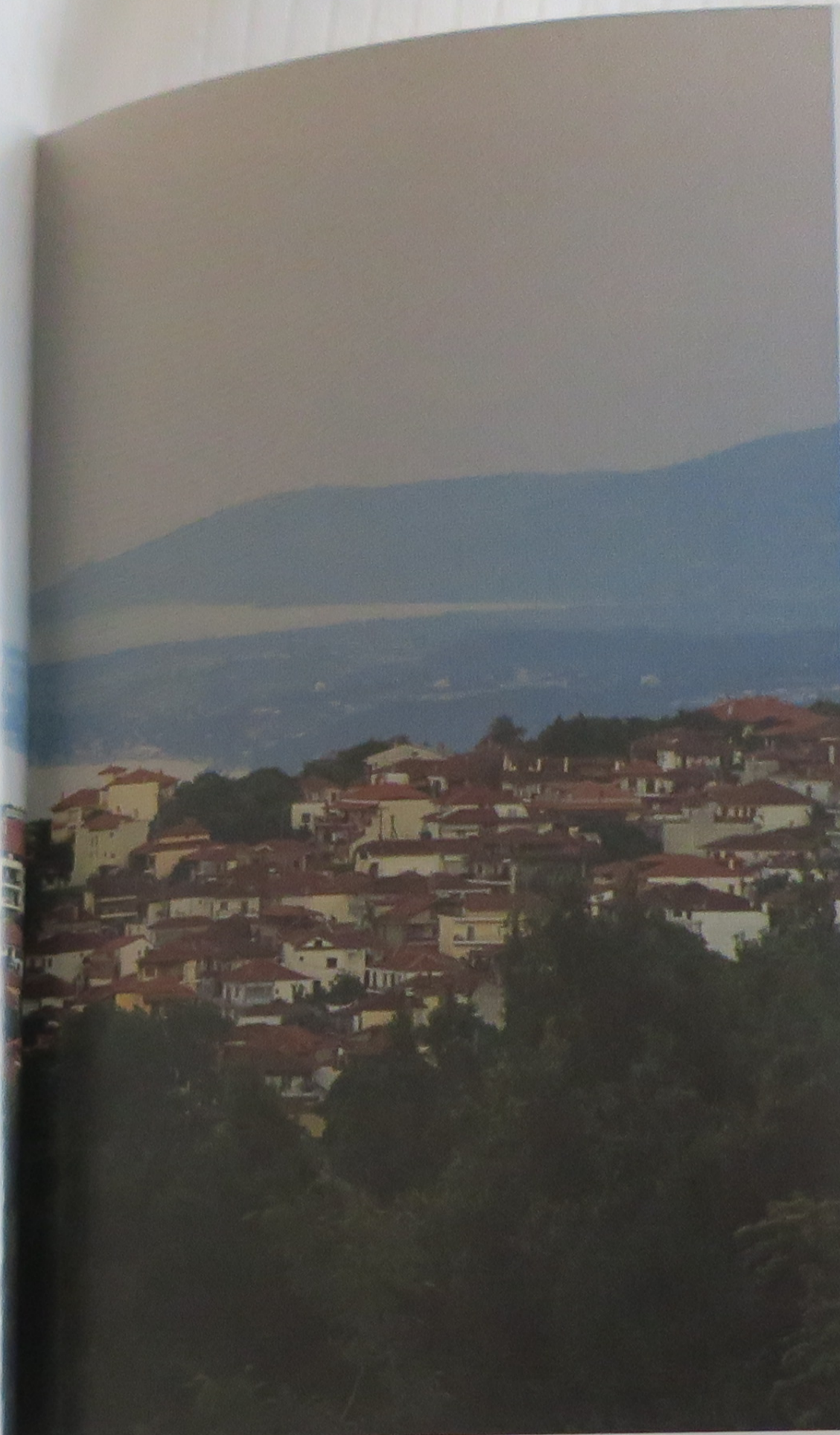
Ἡ πρώτη καταγεγραμμένη ἀναφορά γιὰ τὸ Λιτόχωρο εἶναι ὅταν ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἐπισκέφθηκε τὴν περιοχή τὸν 16ο αἰῶνα καὶ ἵδρυσε στὰ βορειοδυτικὰ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἐν Ὀλύμπῳ. Ἀπὸ τότε τὸ Λιτόχωρο καὶ ἡ Μονὴ ἀκολούθησαν μιὰ κοινὴ ιστορικὴ πορεία.

Τὸ «Χοροστάσι», μὲ τὸν αἰώ-

who wanted to transfer the splendor of big Mediterranean ports to their birthplace.

The first recorded reference to Litochoro was when St. Dionysios visited the area in the 16th century and founded to the northwest the Holy Monastery of St. Dionysios of Olympus. Since then, Litochoro and the Monastery followed a common historic course.

“Chorostasi”, with its centennial plane, is the area where, according to tradition, preached

νόβιο πλάτανό του, εἶναι ὁ χώρος ὅπου δίδαξε ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, κατὰ τὴν παράδοση, ἐνῶ ἀργότερα, δίπλα στὸ ναῖσκο πὺ τιμᾶ τὴ μνήμη του, γίνονταν πανηγύρια. Στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας λειτούργησε κρυφὸ σχολεῖο μέσα στὸ χωρὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Σολομονῆς.

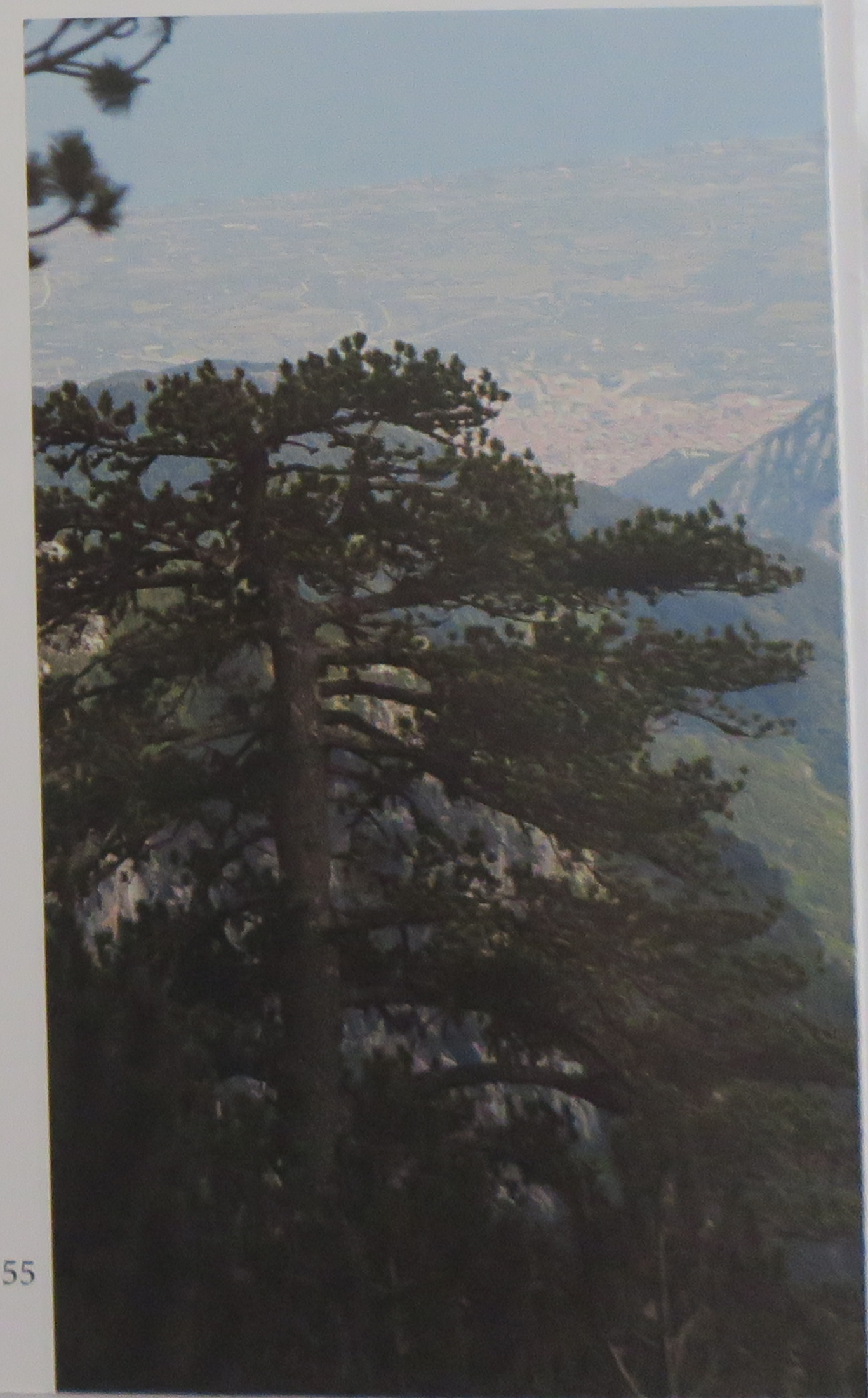
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Μοναστήρι τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Πέτρας. Τὸ μοναστήρι τῆς Παναγίας κοντὰ στὸ χωριὸ

St. Kosmas Aetolos, while, later on, next to the little church dedicated to his memory, feasts were held. During Turkish domination, a Secret School (Krifo Scholio) functioned in the church of Ste. Solomoni.

CHRISTIAN MONUMENTS

Monastery dedicated to the Presentation of the Mother of God of Petra. This monastery

Πέτρα χρονολογείται από τον 11ο αιώνα. Απετέλεσε κατά το παρελθόν έδρα επισκοπής.

Το έξωκλήσι της Αγ. Κόρης βρίσκεται στους πρόποδες του Όλυμπου κοντά στην Βροντού, σε μια απότομη χαράδρα. Είναι αφιερωμένο σε άγνωστη θαυματουργό αγία νεομάρτυρα, που έζησε την περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Εκκλησία της Αγίας Τριάδος – Βροντού: Μια εκκλησία του 14ου αιώνα χτισμένη σε έναν βράχο σε ύψος 420 μ. Είναι τοποθετημένη στην έξοδο του ρέματος του Παπα, κοντά στο χωριό Βροντού. Υπάρχουν δύο αγιογραφίες στην εκκλησία, η πιο πρόσφατη χρονολογείται από τον 17ο αιώνα.

Η εκκλησία του Αγίου Αθανασίου στην Άνω Σκοτίνα είναι κτίσμα του 17ου αιώνα με ένα έξοχα χρωματισμένο έσωτερικό. Μια σειρά αφηγήσεων από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη κοσμούν το Ναό και μια μεγάλη σύνθεση της Δευτέρας Παρουσίας τὸ Νάρθηκα. Χαρακτηριστικό είναι τὸ ξύλινο τέμπλο.

Το έξωκλήσι της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού στην περιοχή της Σκοτίνας με τις περίφημες τοιχογραφίες του.

Τὸ Μοναστήρι της Παναγίας Κανάλων, εὐρίσκεται σε απόσταση 8 χλμ. ανατολικά του χωριού Καρυά, στη χαράδρα της Ζηλιάνας. Είναι αφιερωμένο στη γέννηση της Μητέρας του Θεού. Η ἴδρυσή

located near the village of Petra dates back to the 11th century. In the past, it constituted seat of the diocese.

The country church of Ste. Kori is located at the foot of Mt. Olympus near Vrontou, in a sheer drop. It is dedicated to an unknown wonder-working Saint woman martyr, who lived during the Turkish Domination period.

Church of the Saint Trinity

-Vrontou: A church of the 14th century built on a cliff at 420 m. It is located at the exit of Papas flume, near the village of Vrontou. The church is adorned with two frescoes, the most recent of which dates back to the 17th century.

The church of St. Athanasios at Ano Skotina is a building of the 17th century and bears an exquisitely painted interior. A series of

scenes from the Old and the New Testaments adorn the church, and a large synthesis of the Last Judgment, the narthex. The wooden temple is characteristic.

The country church of Metamorphosis Sotira at the areas of Skotina with its renowned frescoes.

The Monastery of Panagia Kanalon is located 8 km to the east of Karya village, in the val-

του σύμφωνα με την παράδοση, χρονολογείται περίπου τόν 11ο αιώνα. Είναι Μετόχι τής Μονής του Αγίου Διονυσίου.

Μοναστήρι τής Αγίας Τριάδος – Σπαρμού. Στην έξοδο του ρέματος του Μαυρατζᾶ και σέ ύψόμετρο 1.020 μ. βρίσκεται ή άνδρώα Ίερά Μονή τής Αγίας Τριάδος του Σπαρμού, που ήκμασε στις αρχές του 18ου αιώνα.

Τò μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου πού βρίσκεται στο χωριό Ρητίνη και είναι Μετόχι τής Μονής του Αγίου Διονυσίου. Είναι ένα μετα-βυζαντινό μνημείο με σημαντικές άγιογρα-

ley of Ziliana. It is dedicated to the birth of the Mother of God. According to tradition, it was founded around the 11th century. It is a Metochion of the Monastery of St. Dionysios.

Monastery of the Saint Trinity of Sparmos. At the exit of Mavratza flume and at an altitude of 1,020 m. is located the male Holy Monastery of the Saint Trinity of Sparmos which bloomed in the early 18th century.

The monastery of St. Georgios is located in the village of Ritini and constitutes a Metochion of the Monastery of St.

φίες του 14ου και 16ου αιώνα. Σύμφωνα με λαϊκές μαρτυρίες αποτελοῦσε κρησφύγετο τῶν αγωνιστῶν κατά τή διάρκεια του Μακεδονικοῦ Αγώνα.

Στήν περιοχή του Λιτοχώρου υπάρχουν επίσης και τὰ ἐξῆς ἀξιόλογα ἐξωκκλήσια. Τῆς Αγίας Μαρίας, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τῆς Αγίας Παρασκευῆς, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, του Προφήτη Ἡλία, του Αγίου Ἰωάννου του Θεολόγου, του Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Παναγία πάπα-Νεχτάρη), ὁ παλαιός Ναός τῆς Αγίας Σολομονῆς (Μετόχι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Αγίου Διονυσίου) κ.ἄ.

Dionysios. It is a post-Byzantine monument with important hagiographies of the 14th and 16th centuries. According to popular evidence, it constituted a shelter for the fighters during the Macedonian Struggle.

At the area of Litochoro, one can also find the following notable country churches of Ste. Marina, the Assumption of the Mother of God, Ste. Paraskevi, St. Apostoli, Prophet Elias, St. John Theologos, the Birthday of the Mother of God (Panagia para-Nechtari), the old church of Ste. Solomoni (Metochion of the Holy Monastery of St. Dionysios), etc.

1.

Ἐπιτάφιος δίπτυχο:
Ἐπιτάφιος ἐξ ὀλοκλήρου
χρυσοκέντητος, τοῦ κεντητῆ
μοναχοῦ Ἀρσενίου ἀπὸ τὰ
Μετέωρα, 1578/9.

An embroidered with
gold "Epitaphios" of the
embroiderer Arse.

2.
Ἡ σιαγόνα τοῦ Ἁγ. Διονυσίου
Ὀλύμπου, ἰδρυτοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς.

The jaw of St. Dionysios
of Olympus, the founder
of the Holy Monastery.

3.

Δίσκος ἀργυρὸς ἀφιέρωμα
τοῦ Ἁγ. Στεφάνου τοῦ Μεγάλου,
Βοεβόδα Μολδαβίας, 1498.

A silver tray, dedication
of St. Stefan the Great,
Boebod of Moldavia, 1498.

4.

Τμῆμα τῆς κάρας τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου
τοῦ θεολόγου.

Part of the skull of St. Gregory
the theologian.

5.

Ἱερά Λείψανα τῶν Ἁγίων
Νικολάου Μύρων, Ἀγαπίου,
Γεωργίου Τροπαιοφόρου,
Χαραλάμπους, Τρύφωνος,
Παντελεήμονος, λειψανοθήκη
τοῦ 1815.

Holy relics of St. George the
great martyr, St. Nicholas,
St. Charalambos, St. Trifon,
St Agaprios, St. Panteleimon,
reliquary of 1815.

6.

Τερά Λείψανα τῶν Ἁγίων
Ἀποστόλου Θωμᾶ, Παντελεήμονος,
Ἐλευθερίου, Ἀρτεμίου, Τρύφωνος,
Χαραλάμπους, Ἰωάννου τοῦ
Χρυσοστόμου, λειψανοθήκη
τοῦ 1806.

*Holy relics of Ap. Thomas,
St. Panteleimon, St. Eleutherios,
St. Artemios, St. Trifon,
St. Charalambos, St. John the
Chrysostom, reliquary of 1806.*

7.

Σταυρός λιτανείας –
ἁγ. Τραπεζῆς (ὕψος 54 ἐκ.)
ἀπό ἀσήμι μέ ἐπιχρυσώσεις
καί ἀνάγλυφο διάκοσμο,
ἐπηρεασμένο ἀπό τό ροκοκό,
β' μισό 18ου αἰ., α' πλευρά.

*A litany cross – altar cross
(height 54 cm.) of silver with
gold plated and engraved
decoration influenced by rococo,
second half of 18th c.*

8.

Ἀρχάγγελοι Μιχαήλ & Γαβριήλ,
19ος αἰ.

*The incorporals Michael
& Gabriel, 19th c.*

9.

Ἅγ. Διονύσιος Ὀλύμπου
& Μέγας Ἀντώνιος, 19ος αἰ.

*St Dionysios of Olympus
& St Antony the great, 19th c.*

10.

Ἅγιος Χαραλάμπος,
19ος αἰ.

*St. Charalambos,
19th c.*